

Een toekomstdroom voor elke jongere

*inspiratieconferentie met het
werkveld*

Samen voor jongeren

Met het werkveld, voor het werkveld. Samen weten we meer, komen we verder en kunnen we meer betekenen voor jongeren. Dat is de achterliggende gedachte van de Inspiratieconferentie *Een toekomstdroom voor elke jongere* die is voorbereid met RMC-coördinatoren en onderwijsprofessionals uit het hele land.

Maar liefst 145 professionals kwamen op 3 december samen in Leerhotel Het Klooster

om bij te dragen aan toekomstdromen voor jongeren. Een toepasselijke plek, want alle studenten die in het Leerhotel rondlopen en zorgen dat het de gasten aan niets ontbreekt werken hier aan hun toekomst. Dat móest wel inspireren.

Hoe zorgen we dat we een toekomstdroom voor elke jongere mogelijk maken? Die vraag stond centraal.

Dit is een impressie

Als je 145 professionals vraagt om een dag lang mooie voorbeelden uit te wisselen en samen de blik op de toekomst te richten dan levert dat natuurlijk heel veel moois op. Wat je hieronder leest is een impressie. Want er is meer. Veel meer. Meer mooie voorbeelden, meer inspiratie, meer.... Ingrado en OCW hebben alle kaartjes, flappen en stickers meegenomen en uitgewerkt. Ze zullen dienen als inspiratie voor projecten en beleid. Wil je graag de uitwerkingen ontvangen? Stuur een mail naar info@ingrado.nl. Je krijgt dan de opbrengsten toegestuurd.

Hier doen we het voor

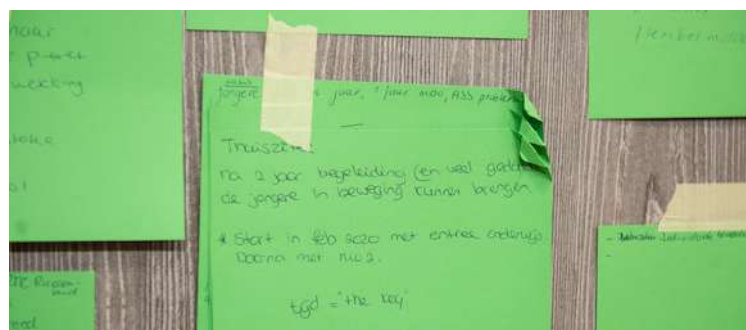
Ze kon er tot haar spijt niet bij zijn, maar in een persoonlijke videoboodschap benadrukte minister Van Engelshoven dat alle jongeren een eerlijke kans verdienen. De jongeren die in de video aan het woord komen, maken duidelijk waar we het voor doen, maar ook waar zij tegenaan lopen. Lana legt uit dat haar coach haar maar een bepaalde tijd mocht begeleiden, waardoor ze haar verhaal weer aan een nieuwe coach moest vertellen. En Britney weet dat hulp bij persoonlijke problemen belangrijk is omdat die invloed hebben op school(prestaties). [Bekijk de video.](#)

TROTS

‘Ik ben echt supertrots dat we steeds creatiever kunnen zijn in het samen werken aan oplossingen. Van jaren geleden herinner ik me een leerling met niet aangeboren hersenletsel die de capaciteiten had om niveau 2 te halen. Hij

zou daarvoor een speciaal traject moeten volgen dat 8000 euro kostte. Dat geld was er niet en we hebben het ook nergens kunnen vinden. Zo frustrerend! Nu zou dat geld 100 procent zeker gevonden worden. Recent hebben we nog een traject voor een autistische jongen kunnen financieren.'

“

Op welk moment was jij als professional trots op de manier waarop jij, direct of indirect, hebt bijgedragen aan de ondersteuning van jongeren?

Die vraag leverde heel veel groene kaarten op. Trots genoeg op deze conferentie. Trots op de individuele benadering, op de relatie

met het ROC, op het feit dat alle jongeren tot 23 jaar in beeld zijn.

Trots ook op de jonge moeder die uiteindelijk instroomde op niveau 2, onderdak vond bij een woonproject en inmiddels haar diploma van een niveau-4 opleiding op zak heeft.

En opvallend veel trots op het lef dat getoond is en de houding van 'gewoon doen'.

'Er gebeuren al veel goede dingen. Ik denk dat we dat niet allemaal van elkaar weten.'

Vanuit het onderwijs is er trots op de medewerkers in het team en trots op de constructie om samen met mentor, ouders en leerplicht in een vroeg stadium te zoeken naar oplossingen. Trots op het lerend netwerk rond LOB in het vmbo en op de warme overdracht van vo naar mbo waarbij de leerling zijn eigen ondersteuningsbehoefte formuleert en die bespreekt op het mbo.

Trots op het meisje dat zo veel problemen had dat ze dreigde af te haken en nu haar universitaire studie heeft afgerond, trots op de transfercoach en zo kunnen we nog wel een tijdje doorgaan.

Rode kaarten worden ook uitgedeeld. Voor

het ontbreken van budget, voor de grote wisseling van hulpverleners, voor de soms ingewikkelde wet- en regelgeving en vooral voor de nog altijd bestaande schotten.

'Soms ontbreekt het persoonlijke verhaal van een jongere, hulpverlening wordt te abstract.'

Een rode kaart ook omdat een ambitieuze jonge mbo-student al vier jaar mantelzorger is en zonder inkomen en onderwijs thuis is. En voor de machteloosheid die je kunt voelen als je een zaak niet in beweging krijgt.

Veel rode kaarten voor de lange wachtlijsten in de jeugdzorg en de GGZ. Uit sommige rode kaarten spreekt frustratie: over het ontbreken van een gezamenlijke aanpak van thuiszitters. Over de soms moeizame overgangen tussen onderwijssoorten en tussen onderwijs en arbeidsmarkt. En over het gebrek aan duidelijke rollen in de samenwerking; wie heeft de regie?

En ook de AVG, tenslotte, kreeg een rode kaart, of in elk geval de moeite die het soms kost om gegevens te delen.

‘Ongeacht je functie; als je iets concreets voor een jongere kunt doen, doe het!’

Als professional kun je op veel manieren een rol van betekenis spelen voor jongeren. Door ‘herziening van de structuur’, een ‘integrale aanpak’. Door ‘deel te nemen aan casusoverleggen’ of door ‘de deuren open te zetten voor jongeren’. Een ander vult de naam in van een jongere die zij persoonlijk heeft kunnen helpen de draad weer op te pakken. In haar functie ligt dat niet voor de hand, maar ‘af en toe bemoei ik mij direct met een jongere om feeling te houden’. De voorbeelden maken ook duidelijk welke

weerstand je soms ondervindt en wat het kan opleveren als je gewoon dóet.

PARELS

Welke pareltjes van ideeën zijn er rond succesvolle preventieve, integrale maatregelen om onderwijs aantrekkelijker te maken, de kans op passend werk voor jongeren te vergroten en zorgperspectief te bieden? We gingen op zoek.

Venlo - samen met Rubicon Jeugdzorg is er een ‘klasje’ gevormd voor leerlingen die dreigden uit te vallen of al waren uitgevallen. Er is doorlopende instroom. Het blijft onderwijs, maar op een locatie waar ze ook praktijk doen. 1 docent, 1 gezicht. Het kleinschalige project wordt gefinancierd uit de budgetten voor onderwijs en voor participatie. Een diploma blijft het doel, maar belangrijkste is dat een jongere zijn of haar leven weer heeft kunnen oppakken.

[Meer lezen](#)

Stedendriehoek – 1. door een jeugdhulpmedewerker toe te voegen aan het team van een basisschool kunnen problemen vroeg en op school worden opgelost terwijl de leerkrachten zich op het onderwijs kunnen concentreren. Heel laagdrempelig voor ouders, leerlingen en leerkrachten. Het motto is ‘normaliseren in plaats van

problematiseren'. – 2. Plusvoorziening: een coördinatiepunt bestaande uit coaches die met ouders en jongeren kijken wat er nodig is om op de rit te blijven. Doel is overbelasting van de jongere verminderen.

'Je hebt mensen nodig die erin geloven'

Amsterdam - de inzet verleggen van het terugdringen van verzuim naar het verhogen van de aanwezigheid in de klas. Deze positieve benadering klinkt in alles door en geeft energie. Adviseurs van een onderwijsadviesbureau ondersteunen scholen met veel verzuim en gaan op zoek naar de vraag achter de vraag. Alle partijen worden aangesproken op hun rol en verantwoordelijkheid.

Haarlem - jongeren inzetten in de beroepskeuzevoorlichting – peer to peer. Jongerenorganisatie heeft subsidie gekregen om films te maken van jongeren op school en op werkplek. Met dat materiaal geven ze voorlichting op scholen.

Breda – project van de Kredietbank om schulden van jongeren over te nemen. Zij moeten dan een opleiding gaan volgen op minimaal niveau 2. Jongeren krijgen hierdoor weer lucht en ruimte om zich op school te kunnen concentreren. [Meer lezen](#)

Almere – verzorgt geldlessen en schuldhelpverlening. [Meer lezen](#)

Leeuwarden – de school als werkplaats. Professionals van alle hulpinstellingen (GGZ, verslavingszorg, RMC, jongerenwerk, MEE, wijkteam) zijn werkzaam in de school. De Friesland Zorgverzekering draagt bij aan deze constructie. [Meer lezen](#)

Groningen – 1. het mbo als wijk. Zelfde constructies als in Leeuwarden. Professionals van de wijkteams zijn aanwezig op alle vestigingen van de vier mbo-instellingen. Hulp wordt op school geleverd, ongeacht de woongemeente van de jongere. Als zwaardere hulpverlening nodig is, is de woongemeente aan zet. Docenten zijn dolblij (wij kunnen weer lesgeven), studenten zijn blij (heerlijk dat deze mensen niet van school zijn) – 2. lifecoaching. Gemeente, onderwijs en hulpverlening zorgen voor een coach die 24/7 via de app beschikbaar is voor de jongeren. [Meer lezen](#)

Hilversum – de Plusvoorziening is een hybride vorm van zorg en onderwijs. Doel is jongeren die zijn uitgevallen en vastgelopen weer op de rit te krijgen. Het gaat onder andere om jongeren die in de criminaliteit

zijn beland en om geradicaliseerde jongeren. Vanuit de gemeente wordt de persoonsgerichte aanpak ingezet (PGA). Het gaat om zeer intensieve begeleiding waarin de rol van ouders groot is.

'Wij kwamen tot de ontdekking dat in het leven van menig verzuimende leerling een betekenisvolle volwassene ontbrak'

Noord- en Midden-Drenthe – integraal samenwerken krijgt echt vorm en inhoud. We redeneren steeds meer vanuit de ondersteuningsbehoefte van de doelgroep en verstaan elkaar beter.

RMC Achterhoek – groot commitment op het motto 'geen jongere op de bank'. Iedere jongere wordt begeleid naar school, werk of zinvolle dagbesteding. Daar gaat het gesprek tussen alle betrokkenen over. [Meer lezen](#)

De Twentse belofte – jongeren van 16 tot 27 jaar gaan terug naar school of aan het werk. Dit wordt gedragen door wethouders, CvB's en werkgevers. Het gaat om een curatieve aanpak die tot preventie zou kunnen leiden. [Meer lezen](#)

Zuidwest-Drenthe – kansproject voor jongeren die door allerlei omstandigheden in de bijstand zijn gekomen. Ze krijgen een traject van een jaar met een coach die 24/7

beschikbaar is. Doel is school of werk.

Meppel – traject 18-/18+ om bij overgang breuk in hulp en begeleiding te voorkomen.

Amersfoort – RMC vormt één team met Werk & Inkomen. Medewerkers zijn dus RMC/Jongerenloketmedewerker waardoor de armslag groter is. VSO schuift aan bij de PGA-tafels (persoonsgerichte aanpak) waar RvdK, justitie, jeugdzorg en vele anderen aan tafel zitten om oplossingen te vinden voor niet-schoolbare jongeren uit het VSO.

Potje omdenken

'Een leerling komt niet meer op school omdat hij elke dag ver moet fietsen en de batterij van zijn elektrische fiets stuk is. Het kan toch niet zo zijn dat deze jongere daardoor niet naar school kan! Regio West-Friesland en Noord-Kennemerland heeft er een speciaal potje voor. Ze hanteren het principe: eerst het probleem oplossen, daarna in gesprek met de woongemeente over de kosten. Binnen een week kan er maximaal 2500 euro op tafel liggen.'

[Lees meer over de regeling
'Gewoon doen'](#)

Mooie voorbeelden van integraal en regionaal werken

In Gooi en Vechtstreek volgen jongeren zonder startkwalificatie in een groep de training *Welke toekomst kies jij?*, een avondcursus die bestaat uit zes bijeenkomsten, met elke keer een gezamenlijke maaltijd als start. Aan de hand van thema's als schulden, wonen, onderwijs en werk maakt iedere jongere een toekomstplan. De ervaringen zijn zo goed dat overwogen wordt de methodiek uit te breiden naar het voortgezet onderwijs. [Meer lezen](#)

In de gemeente Nissewaard draait een pilot voor thuiszitters van 15 tot 18 jaar. Zij gaan aan de slag bij de voormalige sociale werkvoorziening waar zij deelnemen aan verschillende leerlijnen. Het doel is terugkeer naar school, maar het winnen van vertrouwen is de eerste stap.

Topacademie voor Pro en VSO: learn to work via het Gilde-principe in de schoonmaak, facilitair en horeca. [Meer lezen](#)

Den Haag gaat het curriculum van scholen aanpassen zodat het onderwijs in het derde en vierde leerjaar toewerkt naar beschut werk.

Vanuit de gedachte dat er gewoon een bepaalde vorm van speciaal onderwijs nodig is binnen het mbo is er voor studenten retail op mbo niveau 2 een aparte klas gestart. De studenten ontbijten samen, jeugdhulpverleners zijn aangesloten. Die jongeren zouden anders zijn uitgevallen. Uitdaging: er zit (veel) subsidie op. Hoe ga je dit borgen? Men wilde geen centrale plusvoorziening, dus dan krijg je versnipperde initiatieven.

Kernpartneraanpak in VO/VSO.
Gezinswerker, leerplicht/rmc, jeugdhulp, jeugdarts en begeleider passend onderwijs vanuit samenwerkingsverband.

Vertegenwoordigers onderwijs ook in stuurgroepen WSP bijvoorbeeld. Door het zo te organiseren krijg je ook sneller kruisbestuiving.

Hele sociale domein bij elkaar met belangrijkste argumenten (en resultaten!): breed aanbod, makkelijke overgangen en een sluitende aanpak.

MBO Rijnland: in het leven van menig verzuimende leerling ontbreekt een betekenisvolle volwassene. Die rol zijn ze in een regionaal project gaan invullen met coaches. Inmiddels zijn er 10 coaches vanuit VSV Haaglanden die jongeren 1 op 1 begeleiden. Uitdaging: schotten/uit welk budget?

VSV-makelaars regio Noord- en midden Limburg. Preventieve aandacht bij elke overstap. Aan de voorkant ophalen en succesvol naar een traject begeleiden. Ook de transitie naar de arbeidsmarkt heeft de aandacht. Er is een 100% dekkend beeld van waar iedereen zit. Uitdaging: grenzen/schotten. Ze willen buiten de regio ook verbinding maken, maar waar houd je op?

Twente: Jongeren in het VSO zijn gericht op het mbo maar doordat ze arbeidsvaardigheden missen is het risico op uitval behoorlijk. De oplossing is een

tussenjaar waarin ze door een leermeester arbeidsvaardigheden aangeleerd krijgen. Daardoor zijn ze na het jaar al klaar voor het roc of weer klaar voor het roc als ze al waren uitgevallen. Wat was er nodig? De urgentie duidelijk maken en alle bestuurders bijeen om de neuzen dezelfde kant op te krijgen.

'We hebben heel hard geknokt voor een jeugdarts op het mbo. Dat is gelukt. Er is geen leeftijdsonderscheid, geen gemeentegrenzen. De jeugdarts helpt alle studenten. De woongemeente betaalt.'

Dit gaat helpen

'Ik kijk erg uit naar een nazorgplicht voor het mbo. Dat gaat jongeren echt helpen. De verbinding tussen gemeente en onderwijs kan zo versterkt worden.'

'We moeten uitkijken dat we niet steeds nieuwe projecten optuigen. Maak eerst een goede analyse. Stel vragen, ook aan jezelf. Welke groepen hebben we niet of onvoldoende in beeld? Vervolgens is het van groot belang om bestuurlijke uitgangspunten vast te leggen zodat we niet voor elk wissewasje terug moeten naar de bestuurders. Dat kost veel tijd en geld.'

'Dichterbij het onderwijs helpen en maatwerk leveren.'

'Werken vanuit een positieve benadering, niet

alleen maar op de risico's focussen.'

'Woonplaats principe WMO.'

'Loslaten van de controle en buiten kaders denken. Er kan meer dan je denkt.'

'(Samen)werken vanuit vertrouwen en op basis van gelijkwaardigheid.'

'Transparant zijn.'

'Blijf altijd de 'waarom-vraag' stellen!'

'Toon lef!'

'Het succes zit 'm in de relatie.'

'M@zl binnen het hele onderwijs.'

Dit maakt het lastig

'Op zoek naar een sluitend netwerk voor jongeren lopen we aan tegen de verschillende regio-indelingen. Binnen de RMC-regio bestaan twee arbeidsmarktregio's en drie subregio's voor de jeugdzorg. Dat maakt samenwerken lastig. Het zou al helpen als de RMC-regio's en arbeidsmarktregio's zouden samenvallen.'

'Onze opdracht wordt steeds breder terwijl er niet meer geld bij komt. We kunnen binnen het bestaande budget niet alle jongeren tot 27 jaar in een kwetsbare positie bedienen. De professionaliteit en de betrokkenheid zijn er,

maar er is te weinig geld.'

'Samenwerking gericht op financiën in plaats van de inhoud. Er gebeurt pas iets als je inhoudelijke verbinding hebt, maar dan moet wel iemand opstaan.'

'Negatieve taakstelling. Er is geen geld, dus ze kunnen het gesprek helemaal niet aangaan.'

'Raar dat we uitstroom naar arbeid vanuit de entreopleiding zo negatief labelen, als mislukte poging om een jongere op mbo niveau 2 te krijgen.'

'Het geld moet de jongere volgen, dát is ontschotten.'

'Iedereen is welkom, maar we kunnen niet iedereen een aanbod doen.'

Om je een beeld te geven...

Op onze website vind je ook nog een mooie [beeldreportage](#). Fotografie: Anna van Kooij

Zij maakten deze inspiratieconferentie mogelijk

Veel dank voor het **ontwerpteam**: Willeke Doornbos, Marian Kroeze-Aveskamp, Jolien van Halen, Marleen Bovee, Elly van de Bree, Herman Pranger, Liesbeth van der Lee, Cindy Kamp, Sanne Schut, Miranda Groot en Hanneke van der Meer. Voor het **kernteam**: Jessica de Jong, Ans Machielse, Milou Doup, Liesbeth de Boer en Angelique Loupatty. En voor Theo Visser, Sanne Netten en Martijn van Ooijen van Kessels & Smit.

Ingrado
Hofplein 20
3032 AC Rotterdam
Tel +31 (0)85 049 51 70
www.ingrado.nl

 Vind ik leuk

 Tweet

 Deel

 Doorsturen

[Voorkeuren aanpassen](#) | [Uitschrijven](#)